

Vlaams
Parlement

vergadering **C40**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebestrijding

van 12 november 2019

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het jaarverslag Jeugdhulp 2018 – 278 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het jaarverslag Jeugdhulp 2018 – 295 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het jaarverslag Jeugdhulp 2018 – 400 (2019-2020)	3
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de toegang tot kinderopvang voor pleegkinderen – 360 (2019-2020)	13
VRAAG OM UITLEG van Katja Verheyen aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de personeelsbezetting bij de crisisjeugdhulpverlening – 384 (2019-2020)	17
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de strijd tegen feminicide – 413 (2019-2020)	18
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de multidisciplinaire zorgcentra voor opvang na seksueel geweld – 397 (2019-2020)	20

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het jaarverslag Jeugdhulp 2018 – 278 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het jaarverslag Jeugdhulp 2018 – 295 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het jaarverslag Jeugdhulp 2018 – 400 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Recent werd het jaarverslag Jeugdhulp 2018 gepubliceerd. We kunnen tevreden constateren dat de laagdrempelige jeugdhulp, zoals online en telefonisch advies, consulten bij een psycholoog, ondersteuning aan huis en dagopvang, opnieuw een groter bereik kent. Dat is op zich goed nieuws. Hoe vroeger er kan worden ingegrepen in een verontrustende situatie, hoe beter. Ook pleegzorg als hulpverleningsvorm blijft alsmaar groeien.

Anderzijds blijft de druk op de intensieve jeugdhulp hoog. Zo steeg het aantal jongeren met een nieuwe hulpvraag met 3 procent. Het gaat dan vooral om jongvolwassenen. Dat heeft wellicht onder meer te maken met het feit dat het jeugdhulpaanbod toegankelijker werd gemaakt tot de leeftijd van 25 jaar. Dat is een evolutie die we hier allemaal samen hebben beslist en waar we allemaal ook achter staan.

Op het einde van vorig jaar stonden ook 427 meer jongeren op een wachtlijst voor jeugdhulpverlening dan eind 2017. Dat is een stijging van 6 procent. De wachttijden variëren wel sterk per regio en per hulpvorm. Ook moet worden benadrukt dat wie op een wachtlijst staat voor een bepaalde vorm van hulpverlening misschien al op een andere manier wordt geholpen.

Het is bekend dat binnen de groep jongeren die door de jeugdrechter worden doorverwezen naar jeugdhulp, het slechts in beperkte mate gaat om jongeren die een delict hebben gepleegd, namelijk 13 procent. Het aantal jongeren dat zich in een verontrustende leefsituatie bevindt, lag in 2018 3 procent hoger dan in het jaar daarvoor. Opvallend daarbij is vooral dat het aantal 0- tot 3-jarigen die bij hoogdringendheid worden aangemeld, in stijgende lijn zit.

Vanuit Vlaanderen werd een investering aangekondigd van 60 miljoen euro voor extra investeringen in diverse vormen van jeugdhulp. In het regeerakkoord lezen we onder meer dat er verder zal worden geïnvesteerd in rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp om de toegang ertoe te blijven garanderen. We lezen ook dat pleegzorg het eerste alternatief moet blijven bij uithuisplaatsingen en dat er wordt geïnvesteerd in de capaciteit van de jeugdhulp voor kwetsbare jongeren.

Op het einde van de vorige legislatuur, op 3 april laatstleden, keurde de plenaire vergadering het voorstel van resolutie goed betreffende een meerjarenperspectief voor de jeugdhulpverlening. Daarin werd onder meer verwezen naar de vier uitbreidingswerven 2.0 voor de integrale jeugdhulp, namelijk: a, de uitbreiding van de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp; b, het realiseren van zorggarantie voor jonge kinderen die uit huis geplaatst zijn; c, de verruiming van de mogelijkheden

tot voortgezette jeugdhulpverlening, het werken aan een betere afstemming tussen jeugdhulp en volwassenhulp, en de uitbreiding van innovatieve woonvormen, en, ten slotte, de realisatie van meer opvang- en begeleidingsmogelijkheden voor delinquente jongeren en jongeren in complexe situaties.

De resolutie heeft betrekking op de residentiële jeugdhulp en vroeg aan de Vlaamse Regering onder meer dat ze een meerjarenperspectief voor de jeugdhulpverlening zou opmaken. Daarbij zou onder meer op basis van de niet-ingevulde behoeften aan zorg en ondersteuning worden ingezet op een versterking en uitbreiding van de reguliere hulpverleningscapaciteit voor kinderen en jongeren die tijdelijk niet meer thuis, in hun context of in een pleeggezin terecht kunnen, bij de voorzieningen die het intern verzelfstandigd agentschap Jongerenwelzijn of zijn rechtsopvolger heeft erkend.

Minister, kunt u toelichting geven bij het jaarverslag 2018 en de oorzaken van de verschillende ontwikkelingen die daarin vast te stellen zijn? Welke concrete maatregelen plant u om de druk op de intensieve jeugdhulpverlening te verlichten? Zijn er specifieke en bijkomende acties met betrekking tot die kwetsbare groep van 0-tot 3-jarigen?

Op welke manier zult u komen tot een meerjarenperspectief voor de jeugdhulpverlening, zoals vooropgesteld in onze resolutie van 3 april laatsleden?

De voorzitter: Ik was daarnet iets vergeten. Ik wil graag de UNIZO-bedrijfsleiders die hier aanwezig zijn in het kader van een parlementaire stage van harte welkom heten in deze commissie. Ik hoop dat jullie iets bijleren van de parlementsleden waaraan jullie gekoppeld zijn.

Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp-a): Niettegenstaande de inzet en de overgave van zoveel mensen die in de jeugdhulp werken, blijft er in de sector een groot probleem bestaan. Uit het jaarverslag Jeugdhulp blijkt dat er meer dan 7200 kinderen en jongeren op hulp wachten. Dat zijn vaak jongeren met een zware zorgnood, die opgroeien in een erg kwetsbare situatie. Zij verdienen natuurlijk onze hulp, en zij verdienen die op tijd.

Net zoals de voorbije jaren blijft de druk op de intensieve, meer gespecialiseerde jeugdhulp stijgen. Die stijgende vraag doet ook de wachtlijsten en wachttijden verder aangroeien. Zo stonden er eind vorig jaar 5600 jongeren op de wachtlijst voor intensieve jeugdhulp, een stijging met 6 procent tegenover 2017. Dat aantal is nu opnieuw flink gestegen.

Ook de gemiddelde wachttijd loopt verder op tot 230 dagen, en zelfs tot 425 dagen als je de niet-dringende vragen voor intensieve en gespecialiseerde hulp meetelt. Dat zijn toch wel hallucinante cijfers. Die lange wachtlijsten kunnen ernstige gevolgen hebben. De problemen bij kinderen en jongeren kunnen zich opstapelen, waardoor zij vaker in crisissituaties terechtkomen. Soms groeien zij ook op in simpelweg gevaarlijke omstandigheden. Kinderen en jongeren in nood moeten op tijd hulp krijgen.

Het beleid praat steeds meer over het belang van geestelijke gezondheidszorg bij kinderen en jongeren, maar in de feiten zien we daar nog geen resultaat van. De centra voor geestelijke gezondheidszorg (cgg's) begeleiden voor het tweede jaar op rij minder jongeren. Maar ook die jongeren wachten langer dan voorheen. Kinderen tot 12 jaar wachten nu al 213 dagen op een psycholoog. De geestelijke gezondheidszorg aan een betaalbare prijs – want dat is net specifiek aan die cgg's – wordt daardoor steeds moeilijker bereikbaar. Hoe zult u dat aanpakken? Op welke manier wilt u de capaciteit van de cgg's opdrijven?

Het precieze aantal kinderen met een zorgnood die niet de zorg en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben in het rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpaanbod, dat blijft een blinde vlek. Beleidskeuzes kunnen dan ook niet anders dan deels blind gebeuren, al kunnen ze natuurlijk ook gebeuren op basis van de indicaties die men vanuit het veld krijgt en die aangeven waar de tekorten het meest acuut zijn. Hoever staat u met een geïntegreerde registratie, waardoor u ook echt zicht krijgt op de vragen bij die rechtstreeks toegankelijke hulp? Is het eventueel mogelijk om aanmeldingstops te registreren?

Het stijgende gebruik van de laagdrempelige jeugdhulp treft ook de intensieve jeugdhulp. Steeds meer kinderen wachten steeds langer op jeugdhulp. In totaal stonden eind 2018 5600 jongeren op een wachtlijst voor intensieve jeugdhulp. Dat is alweer een stijging tegenover vorig jaar. Ook daar loopt de gemiddelde wachttijd verder op. Hoe zult u die wachtlijsten aanpakken? Hoe kunt u ervoor zorgen dat dit niet verder escaleert en dat de cijfers een neerwaartse knik krijgen?

De capaciteit van het crisisaanbod lijkt ook zorgwekkend, want de registratie van 'aanbod volzet' neemt overal toe. In een jaar tijd is het aantal crisisnetwerken, dat er geen begeleidingen meer kan bijnemen, verdubbeld. Welke maatregelen zult u nemen? Er bestaat natuurlijk een samenhang tussen beide, want omdat de wachttijden zolang oplopen, worden er ook meer kinderen bij die crisisnetwerken aangemeld.

Eind 2018 zijn laagdrempelige, innovatieve samenwerkingsverbanden opgestart om binnen de maand een antwoord te bieden op een eerste hulpvraag. Dit 1Gezin1Plan is nu uitgerold in 15 regio's, waarmee ongeveer de helft van Vlaanderen is gedekt. Het is de ambitie van de nieuwe Vlaamse Regering om dit in de komende jaren over heel Vlaanderen uit te rollen. Wat is uw timing?

Heel concreet: welke pijnpunten in het jaarverslag Jeugdhulp 2018 zult u heel concreet aanpakken en in welke volgorde? Welke zijn voor u het dringendst? Want ik begrijp ook wel dat de budgetten die u werden toegewezen, eindig zijn en dat u keuzes zult moeten maken.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Mijn collega's haalden ook al aan dat het jaarverslag Jeugdhulp 2018 heel wat positieve feiten bevat. Zo komt de laagdrempelige jeugdhulp echt bij meer jongeren terecht, dat is een positief gegeven. Ook de pleegzorg is met 8 procent gegroeid. Dat is iets waar wij allemaal achter kunnen staan.

Er staan ook wat zaken in die zorgen baren. De druk op de intensieve jeugdhulp blijft stijgen. Zo wacht meer dan 6 procent van de jongeren op intensieve hulp. Er zijn natuurlijk ook nuances. Een deel van die jongeren krijgt nu al hulp, maar dat er nog te veel wachten is zeker een feit. Niet alleen de wachtlijst groeit, maar ook de wachttijd neemt toe. Een jongere wacht gemiddeld 230 dagen op intensieve hulp en zelfs 425 dagen op gespecialiseerde hulp.

Als de jeugdrechter tussenkomt en het over verontrustende opvoedingssituaties (VOS) gaat, is er een heel grote stijging bij de jongste groep kinderen, namelijk de 0- tot 3-jarigen. 37 procent van de hoogdringende maatregelen gaat over hen, wat enorm veel is.

Ik heb heel specifieke vragen over het jaarverslag. Ondanks het feit dat de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp aan bekendheid wint en er dus preventiever kan worden opgetreden, blijft de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp en specifiek de intensieve begeleiding onder druk staan. Minister, hoe kan dit? In deze commissie is het een visie die – denk ik – door alle collega's wordt gedeeld om in te zetten op laagdrempelige hulp omdat dit de druk op de specifieke en gespecialiseerde

jeugdhulp zal doen verminderen. We zien dat dit nu niet gebeurt. Wanneer kunnen we de effecten van extra rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp op de wachtlijst van niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp waarnemen?

Van de jongeren die instromen in de centra voor integrale gezinszorg (CIG's) zijn 45 procent tussen 0 en 5 jaar oud. Binnen deze leeftijdscategorie gaat het voor 20 procent over ongeboren kinderen, wat een verdubbeling is ten opzichte van 2017. Kunt u toelichting geven bij deze cijfers? Over wat voor soort situaties gaat dit dan?

De GES+-vragen (gedrags- en emotionele stoornis) zijn gestegen met 169 procent. Extra plaatsen voor deze doelgroep zijn een prioriteit. In het regeerakkoord staat dat we waar mogelijk de voorwaarden versoepelen "om plaatsen te creëren voor jongeren met extreme gedrags- en emotionele problemen (GES+). We maken een intersectoraal gelijk speelveld om deze plaatsen te realiseren en te financieren." Wanneer zal dit effectief waarneembaar zijn in de praktijk?

De diensten herstelgerichte en constructieve afhandeling (HCA) zaten sinds 2015 in de lift. In 2017 werd er een absoluut recordaantal afhandelingen via deze diensten geregistreerd. Het is dan ook opmerkelijk dat er zich in 2018 een algemene daling van HCA voordoet, maar dat vooral het aantal herstelbemiddelingen sterk daalt ten opzichte van 2017. Hoe komt dat?

50 procent van de begeleidingstrajecten die de centra algemeen welzijnswerk (CAW's) in 2018 opstartte, waren voor jongeren tussen 18 tot 25 jaar, een zeer kwetsbare doelgroep die extra nood heeft aan begeleiding. We hebben daar de voorbije jaren hard op ingezet en ook in het regeerakkoord is er in een engagement voorzien. Hoe zullen we de innovatieve vormen van wonen en afstemming met de volwassenenhulp effectief realiseren? Hoe ziet u het overleg met uw collega-ministers evolueren op redelijk korte termijn?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: De jaarcijfers voor de jeugdhulp zijn inderdaad gepubliceerd en staan online sinds vrijdag 25 oktober. Zoals ieder jaar bundelt het intersectoraal jaarverslag een enorme hoeveelheid aan cijfers over de jeugdhulp over alle betrokken sectoren heen. We hebben begrepen dat dit ook in de vorige regeerperiode telkens aanleiding gaf tot een debat en dat er verschillende tendensen waarneembaar zijn. Ook willen we erop wijzen dat het intersectoraal jaarverslag een 'work in progress' is en dat we de cijfers en de analyses moeten aanwenden om steeds kritisch de richting te bekijken waar we met onze jeugdhulp naartoe willen. Tegelijkertijd moeten we ook opnieuw oproepen om de analyses niet eenzijdig of al te kort door de bocht te maken.

Doorheen onze repliek zullen we ook de meer punctuele vragen over de registratie van de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (RTJH) rond specifieke doelgroepen, de 0- tot 3-jarigen, het belang van de jongvolwassen, en de vragen in verband met specifieke werkvormen zoals de geestelijke gezondheidszorg, de crisisnetwerken, de centra voor integrale gezinszorg, en de diensten HCA behandelen.

Ik zal beginnen met een aantal van die ingeslagen richtingen te schetsen op basis van de cijfers. We nemen er twee zeer belangrijke uit, waarover iedereen in het parlement het eens is dat het beleidskeuzen zijn die we moeten doortrekken en blijvend ondersteunen.

Ten eerste is er de aanhoudend stijgende tendens van pleegzorg als eerste keuze wanneer kinderen of jongeren niet meer veilig thuis kunnen blijven. Ten tweede is er het toenemend gebruik van laagdrempelige hulp die zo vroeg mogelijk wordt ingezet.

Zoals u weet, is de aanhoudend stijgende tendens van pleegzorg een belangrijk gegeven binnen de Vlaamse jeugdhulp. Pleegzorg is, vooral bij jonge kinderen, de eerste optie wanneer beslist wordt tot een uithuisplaatsing. Het aantal pleegjongeren en volwassen pleeggasten steeg van 7568 in 2017 naar 8163 in 2018, een stijging met 8 procent. Sinds 2015 telt pleegzorg een stijging met 25 procent. De afgelopen jaren steeg vooral het aantal netwerkplaatsingen. Dat zijn situaties waarbij de jongere in zijn eigen netwerk wordt opgevangen, bijvoorbeeld door een oom of tante of bij grootouders, die door de pleegzorgdiensten ondersteuning op maat krijgen. Pleegzorg is ook mogelijk gemaakt tot de leeftijd van 25 jaar. Op die leeftijdsgrenzen komen we later nog terug.

Wat de cruciale shift in de jeugdhulp betreft, namelijk meer nadruk op vroeger detecteren en ondersteunen in plaats van te laat en zeer curatief, merken we dat ook hier de ingeslagen weg leidt tot toenemend gebruik van laagdrempelige jeugdhulp. Kinderen, jongeren en hun gezinnen maken steeds meer gebruik van de laagdrempelige, ambulante jeugdhulp, zoals ondersteuning aan huis, een consult bij een psycholoog, een dagcentrum of professionele begeleiding voor een problematiek.

Dat is goed nieuws: de jeugdhulp komt steeds meer naar onze gezinnen toe en is uitdrukkelijk een beleidsoptie. Hoe vroeger je kunt ingrijpen, hoe beter. Het aantal unieke jongeren dat bijvoorbeeld in de klassieke jeugdzorg op die manier wordt geholpen is gestegen van 3372 in 2017 naar 3622 in 2018. Het gaat om afgesloten dossiers – met vooral meer begeleidingen bij positieve heroriëntering.

Ook in de sector van personen met een handicap is de stijging opvallend: van 15.114 in 2017 naar 16.791 in 2018, een stijging met 11 procent.

Wat de laagdrempelige jeugdhulp betreft, werken we momenteel al in vijftien regio's in Vlaanderen volgens de gedeelde werkwijze van 1Gezin1Plan. Per regio werd 1 miljoen euro extra geïnvesteerd met de ambitie om minstens drieduizend gezinnen extra te bereiken.

Op de concrete vraag over de ambitie om deze aanpak Vlaanderen-dekkend te maken, is het antwoord simpel: we willen deze beweging zo snel mogelijk beschikbaar maken in de resterende regio's. Het budget is hiervoor uitgetrokken en in 2020 zullen we hiertoe een gerichte oproep lanceren. Wanneer we die cirkel rondmaken, betekent dit dat we mikken op minstens zesduizend extra gezinnen, kinderen en jongeren die begeleid worden, en dit zo snel mogelijk, om escalatie en duurdere vormen van jeugdhulp te vermijden.

Laat het dus duidelijk zijn: de signalen die wijzen op een sneller en dichterbij optreden van de jeugdhulp zullen we de komende jaren verder versterken. We zijn er ook van overtuigd dat het zo vroeg mogelijk inzetten en ondersteunen van kinderen en jongeren, hun gezinnen en hun netwerk een van de belangrijkste bewegingen is waar de jeugdhulp door moet. We zien dit overigens ook internationaal als de tendens in de jeugdhulp: meer nabij, meer gericht op basisvoorzieningen, zo jong mogelijk en zoveel mogelijk in en met het netwerk van de jongeren.

Natuurlijk zijn er ook tendensen en cijfers die minder bemoedigend zijn. Wij stellen samen met u vast dat de druk op de meer intensieve jeugdhulp de afgelopen jaren aanhoudt. Het is voorlopig moeilijk om hier een eenduidige verklaring voor te geven. Wel kunnen hier een aantal hypothesen naar voren schuiven, die wat ons betreft alvast een logische aanzet tot uitdieping zijn.

Een eerste verklaring, die ons toch de komende jaren moet bezighouden, is het effect van de uitbreiding van de scope van de jeugdhulp naar de leeftijd toe. Zoals u weet, was het leeftijdsbereik vroeger traditioneel geplafonneerd op 18 jaar, soms uitzonderlijk 20 jaar. Met het decreet Integrale Jeugdhulp en vooral naar aanleiding

van het actieplan jongvolwassenen werd deze leeftijdsgrens opgetrokken tot 25 jaar. We vermelden dat dit voorheen ook al voor pleegzorg gold.

Daarenboven werd er sinds 2016 en 2017 ook actief beleid gevoerd rond deze groep, met bijvoorbeeld de acties rond jongvolwassenen. We moeten mijns inziens dan ook grondig durven te bekijken wat deze demografische uitbreiding met meer dan vijf levensjaren betekent, ook naar de toekomst toe. Daarom is de vraag inzake jongvolwassenen zeker terecht, de verwijzing ook naar de cijfers van de CAW's en de noodzaak tot samenwerking met andere beleidsdomeinen zoals Wonen. Met de extra investering van 2 miljoen euro in innovatieve woonvormen in de jaren 2018 en 2019, merken we op het terrein creatieve en nieuwe vormen van wonen voor deze doelgroep. Vaak komen hier ook specifieke zaken aan bod, die ook linken hebben met de extra stimuli of administratieve vraagstukken inzake domicilie, begeleiding en samenwerking met profitactoren op bijvoorbeeld de woonmarkt, en tewerkstelling. Het is dus onze intentie – en die hebben we ook opgenomen in de beleidsnota – om binnen de contouren van het actieplan jongvolwassenen nieuwe samenwerkingen te verkennen. Natuurlijk zullen we die ook afstemmen met de bevoegde vakministers. We willen er ook nog aan toevoegen dat we blijvend inzetten op gepaste woonvormen voor jongvolwassenen met een geestelijke gezondheidsproblematiek. Ten slotte kijken we voor de jongvolwassenen ook met veel interesse uit naar de bevindingen die het project Back on Track ons zal opleveren. Zoals u weet, is dit een experiment waarin ook de innovatie in de financiering via Social Impact Bonds (SIB's) een rol speelt, met een focus op die domeinen – bijvoorbeeld door de inzet van Housing First – die van groot belang zijn om kwetsbare jongvolwassenen op weg te zetten naar een autonoom bestaan.

Een andere mogelijke oorzaak die de administratie ons signaleert, is de uitbouw van de laagdrempelige jeugdhulp. Daardoor beschikt de jeugdhulp over een fijnmaziger netwerk van laagdrempelige jeugdhulp, waardoor meer kwetsbare gezinnen, die vroeger onder de radar van hulpverleners bleven, in beeld komen.

Algemeen is er ook het effect van de aanhoudende uitbouw van de jeugdhulp, wat ook uit internationaal onderzoek blijkt. Want laat het duidelijk zijn: het aanbod in de jeugdhulp nam de voorbije jaren alleen maar toe. Die uitbouw heeft een aanzuigefect naar bepaalde werkvormen. We zien dit ook in de stijging met 8 procent van het aantal jongeren dat wacht, maar al op de een of andere manier hulp krijgt. Ongeveer de helft van de wachtenden krijgt of heeft ondertussen wel een vorm van intensieve hulp gekregen. Ook de laagdrempelige jeugdhulp of een zorgbudget is hier mogelijk.

Tot slot speelt natuurlijk ook het registratie-effect. Het klopt dat er voor 2014, met de start van de integrale jeugdhulp in Vlaanderen, geen traditie bestond om cijfers bij te houden, laat staan cijfers over de diverse sectoren heen.

Het feit dat we dit nu meer en meer doen, is natuurlijk waardevol. Maar we moeten ook kritisch blijven kijken naar deze cijfers en ons de volgende vragen stellen: zijn de vergelijkingen over de jaren heen stabiel genoeg? Is de registratie van de wachtenden zo eenduidig? Zijn die cijfers wel actueel? Welke laagdrempelige hulp zetten we al dan niet in bij de geregistreerde wachtenden? Enzovoort. Momenteel loopt een traject binnen het agentschap Opgroeien om de cijfers meer eenduidig, gericht en gekoppeld aan beleidsaanbevelingen te presenteren.

Wat die mogelijkheid tot laagdrempelige hulp betreft en dat dit nog een blinde vlek is, klopt het dat we dit momenteel nog niet voldoende geïntegreerd registreren. We kunnen bijvoorbeeld nog niet zeggen of een jongere die wacht, bijvoorbeeld een vorm van rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp als overbrugging of als eerste en directe ondersteuning krijgt. Ook hier moeten we de komende periode een beter zicht op krijgen. Maar we moeten ook wel een evenwicht bewaren, want registreren

mag niet leiden tot een buitenproportionele bijkomende administratieve last binnen de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp.

We kunnen ter zake alleen maar vaststellen dat er voor de niet rechtstreeks-toegankelijke jeugdhulp een geïntegreerde monitoring in het Informaticasysteem Intersectorale Toegangspoort (INSISTO) van aanvragen, wachtlijsten en opstart van hulp bestaat. De afgelopen jaren is er ook sterk geïnvesteerd in de uitbouw van e-Youth, een elektronisch platform waarop verschillende registratiesystemen kunnen aansluiten. Dit platform biedt enerzijds mogelijkheden om binnen een legistiek en ethisch kader informatie te delen en anderzijds om data voor monitoring samen te brengen en te delen. Voor de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp starten we met een registratiesysteem voor 1Gezin1Plan begin 2020. Dit zal nog geen geïntegreerd beeld bieden, maar is wel een eerste stap. Daarnaast werken we aan een set intersectorale indicatoren die gekoppeld zijn aan de doelstellingen van het decreet. We hebben hierbij ook aandacht voor het rechtstreeks toegankelijke aanbod.

Wat de vraag met betrekking tot de acties naar 0- tot 3-jarigen betreft, werd er binnen de jeugdhulp de afgelopen tijd in verschillende werkgroepen en op studiedagen heel wat voorbereidend werk geleverd voor de nodige innovatieve ingrepen: van een betere en minder versnipperde diagnostiek tot een andere kijk op leefgroepen en op jongeren met een complexe problematiek. Specifiek voor de 0- tot 3-jarigen willen we verder blijven inzetten op zorggarantie bij uithuisplaatsing van jonge kinderen, de zogenaamde werf 2, die momenteel loopt en waarvoor 3 miljoen euro extra werd uitgetrokken. Met het zorggarantieplan 'Uithuisplaatsing jonge kinderen' werd er een kader gecreëerd dat in alle situaties van uithuisgeplaatste jonge kinderen toegepast kan worden. De implementatie hiervan startte in de tweede helft van 2018. Momenteel zijn er regionale samenwerkingsverbanden opgericht en is er extra expertise opgebouwd in het snel en innovatief organiseren van gepaste hulpverlening voor deze specifieke doelgroep. We beogen dat deze inspanningen zich zullen vertalen in de vermindering van hoogdringende interventies. Ook de investeringen in het project inzake gezinshuizen zijn op de doelgroep van 0- tot 3-jarigen gericht.

Wat betreft de cijfers inzake de crisisnetwerken willen we er alvast op duiden dat we hier spreken over de cijfers van 2018. Zoals u weet, heeft mijn voorganger een bijkomende investering van 2,3 miljoen euro gerealiseerd. Zowel in de crisisbegeleiding als de crisisopvang werd de capaciteit dan ook uitgebreid. Voor crisisbegeleiding gaat het over minstens honderd extra begeleidingen. Voor de crisisopvang betrof het een uitbreiding van twintig crisisopvangplaatsen, waar jongeren zeven dagen kunnen worden opgevangen. Met die twintig plaatsen kunnen vierhonderd extra opnames worden gerealiseerd. Deze bijkomende capaciteit werd toegekend in februari 2019 en we zien het effect ervan natuurlijk nog niet in het jaarverslag 2018.

Er waren ook nog heel specifieke vragen over de evoluties in de cijfers van bepaalde werkvormen. Voor alle duidelijkheid: we kunnen hier natuurlijk niet in detail treden bij alle cijfers. Bijkomende informatie kan gerust opgevraagd worden bij onze administratie, maar we geven toch een paar kanttekeningen. Zo is er de vraag naar de schommelingen bij de diensten voor herstelgerichte en constructieve afhandeling. Die schommelingen zijn niet nieuw en de verklaring, bijvoorbeeld voor herstelbemiddeling, kan dikwijls gevonden worden in een tijdelijke wijziging, bijvoorbeeld zelfs regionaal, van het openbaar ministerie. Doorheen de voorbije tien jaar zien we dergelijke schommelingen die zich meestal ook terug stabiliseren.

Wat de cijfers voor de centra integrale gezinszorg betreft, verwijzen we ook naar de duiding in het jaarverslag. Dit is een zeer waardevolle werkvorm, maar naar capaciteit vrij beperkt en specifiek. Een verdubbeling of een evolutie in procenten

moet steeds gekoppeld worden aan de capaciteit. Zo is een verdubbeling inzake aantal ongeboorte kinderen een evolutie van 11 in 2017 naar 24 in 2018. De cijfers slaan op opnames van meisjes en vrouwen die zwanger zijn. Specifiek voor de CIG is in het Erkennings- en Subsidiëringsbesluit immers opgenomen dat voor de berekening van de bezetting van de modules verblijf van een voorziening van de categorie 2, een zwangere minderjarige als twee personen wordt geteld en een zwangere meerderjarige als één persoon.

Voor de vraag over de GES+, speelt ook, als we procentueel gaan vergelijken, de nuance van de aantallen. Een stijging van 169,7 procent slaat in absolute aantallen op een evolutie van 33 aanvragen in 2017 naar 89 in 2018. Naast het voorzichtig zijn met de kleine getallen, duidt dit natuurlijk ook op een ander effect, waarover we het inleidend al hebben gehad, namelijk: een nieuw aanbod zuigt aan.

Zoals ook in het jaarverslag vermeld, wordt deze stijging gelinkt aan de uitbreiding van het aantal GES+-plaatsen. Zoals u weet, werd de voorbije periode het aantal plaatsen opgetrokken van een 70-tal vroeger naar 140-tal nu. Dit is een interessante illustratie van effecten van vraag en aanbod in zorg, maar ook een sterke illustratie dat we omzichtig met die cijfers moeten omgaan.

Het klopt dat we met de GES+ naast de uitbreiding ook een traject lopen in het kader van een meer eenvormige jeugdhulpfinanciering. De GES+ worden vanaf 2020 ingekanteld in het agentschap Opgroeien, waardoor de aansturing minder versnipperd zal zijn. Dit laat bijvoorbeeld ook toe om een meer gestroomlijnd beleid te voeren inzake diagnostiek, instroom enzovoort.

Tot slot wil ik even ingaan op het terechte belang van de geestelijke gezondheid van kinderen en jongeren. Het klopt dat de cijfers van de centra geestelijke gezondheid algemeen gezien de laatste jaren, na een periode van stijging, een licht dalende tendens vertonen, ook voor kinderen en jongeren. Deze daling komt er na een periode tussen 2013 en 2016, waar het aantal cliënten gemiddeld met 1 procent steeg en per jaar bleef stijgen. Sinds 2017 boog die stijging om. In 2018 kregen 54.601 personen hulp in de cgg's. Dit zijn er 2183 minder dan in 2017, een daling met 4 procent.

Wat betreft de groep kinderen en jongeren behandelden de cgg's in 2018 in totaal 18.675 unieke kinderen en jongeren tot en met 25 jaar. Dat is een kleine daling van 2 procent tegenover 2017, toen het er 19.207 waren. In 2018 krijgt 75 procent van de 0- tot 25-jarigen een eerste afspraak in een cgg binnen 59 dagen na de aanmelding. Dat is 2 dagen langer wachten dan in 2017.

We moeten die cijfers ook relateren aan het aantal zorgperiodes en de stijging in de duur van de behandeling. Zo waren er 1012 zorgperiodes meer dan er cliënten zijn. Sommige cliënten kennen immers meer dan 1 zorgperiode per jaar. Wanneer iemand bijvoorbeeld een behandeling krijgt voor 2 verschillende problemen, of een behandeling in het begin van het jaar en een op het einde, dat zijn dat 2 afzonderlijke zorgperiodes.

We willen deze cijfers absoluut niet relativiseren, maar ook hier moeten we zoeken naar manieren om zo veel mogelijk kinderen en jongeren te bereiken. We kiezen er ook uitdrukkelijk voor om hiervoor bijkomend te investeren.

In het regeerakkoord kunt u merken dat de doelgroep voor kinderen en jongeren een prioritaire groep is, naast de ouderen, voor de verdere uitbouw van de geestelijke gezondheid in Vlaanderen. Hiervoor is ook in de begroting budget voorzien.

We starten de legislatuur namelijk met een budget van 60 miljoen euro extra voor de jeugdhulp. De uitbouw van een krachtdadige jeugdhulp krijgt daarin een

prominente plaats, zowel met betrekking tot het rechtstreeks als het niet-rechtstreeks toegankelijke aanbod.

We verwijzen bijvoorbeeld naar de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp, de verdere uitrol van 1Gezin1Plan over Vlaanderen en naar de capaciteit voor zeer intensieve trajecten in de private voorzieningen in het kader van het vormgeven van de randvoorwaarden van het decreet Jeugddelinquentierecht. We zullen hier-toe 150 extra plaatsen creëren, voor jongeren waar de ontwikkeling vastliep in vaak zeer complexe situaties. We gaan ervan uit dat we over de verdere uitbouw van de jeugdhulp en de specifieke accenten die we leggen, ook hier binnen het raam van de begroting en de beleidsnota's nog verder zullen debatteren.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Bedankt voor uw uitgebreide antwoord.

In dit parlement zijn er bij mijn weten tijdens de voorbije legislaturen al tweemaal bijzondere commissies aan het werk geweest die zich over de instroom van jongeren in de jeugdhulp hebben gebogen. De oorzaken daarvan zijn natuurlijk heel complex en velerlei, maar ik wil toch wel eerst graag onderstrepen dat het de verantwoordelijkheid van iedereen binnen de verschillende beleidsdomeinen is om ervoor te zorgen dat jongeren zich op een goede manier kunnen ontwikkelen, dat kinderen op een goede manier kunnen opgroeien, een opleiding krijgen en dergelijke, zodat ze niet in de jeugdhulp moeten terechtkomen.

Maar als ze dan toch in de jeugdhulp terechtkomen, dan hebben we vanuit deze commissie toch een aantal duidelijke lijnen uitgezet over de manier waarop we dit willen aanpakken. U hebt er, minister, ook naar verwezen. De hulp moet zo vroeg mogelijk gebeuren. Die moet zo laagdrempelig mogelijk zijn zodat we de toegang gemakkelijker maken. We moeten die hulp zoveel mogelijk binnen een gezinscontext aanbieden. Je ziet in het jaarverslag dat die evoluties daar ook wel in zitten. We moeten in de toekomst verder monitoren hoe die evoluties zich verderzetten, want het is inderdaad kort dag na de hele implementatie van de integrale jeugdhulp, het decreet Jeugdzorg enzovoort, maar je ziet toch wel een aantal duidelijke tendensen.

Anderzijds heb je de druk op de intensieve jeugdhulp, en u hebt naar een aantal mogelijke oorzaken verwezen, minister. Ook die zullen verder gemonitord moeten worden. Er is bijvoorbeeld het actieplan jongvolwassenen. Hoe maak je daar de omslag wanneer de 18-jarigen, of 21-jarigen, uit de jeugdhulp uitstromen, of bij de verlenging van de pleegzorg? Dat zijn allemaal zaken waarvoor we hier heel doelbewust hebben gekozen. We vinden dat jongeren op een goede manier die omslag naar jongvolwassenheid moeten kunnen maken, maar dat is inderdaad niet alleen een verantwoordelijkheid van het beleidsdomein Welzijn.

Ik zal uw antwoord heel nauwgezet nalezen, minister, want daar zit heel veel stof voor verdere discussies en debat in. Voor ons geldt alleszins dat de lijnen die zijn uitgezet, moeten worden verdergezet, maar we moeten ook jaar na jaar kijken of de cijfers meer zicht geven op die evoluties en welke bijstellingen er dan nodig zijn.

Freya Van den Bossche (sp.a): U hebt niet zoveel meer gezegd dan in het jaarverslag zelf staat. Ik wil dat voor een stukje wel begrijpen, want u zit nog maar net op de stoel van minister. Ik denk dat u uw plannen tijdens de volgende periode nog wel verder zult ontvouwen, maar ik wil wel proberen om tijdens de begrotingsbesprekingen, wanneer uw beleidsnota aan bod komt, toch wat concreter op een aantal onderdelen in te gaan. De algemene lijnen die u nu uitzet, blijven voor mij te algemeen om te kunnen denken dat we daarmee een kentering kunnen veroorzaken. Ik ben nog een beetje afwachtend, maar ik heb er zeker alle begrip voor dat u na een aantal weken nog geen groot masterplan jeugdhulp uit uw hoed kunt

toveren, al zal ik wel aan uw mouw blijven trekken om er meer concrete kenteringen in te zetten.

Lorin Parys (N-VA): Dit waren omstandige vragen en omstandige antwoorden, dat klopt in elk geval. Tijdens uw antwoord en na het doornemen van het jaarverslag Jeugdhulp heb ik wel de bedenking gemaakt dat we heel veel data hebben. Dat is zeer interessant. Het wordt natuurlijk pas echt interessant wanneer we uit die data intelligence kunnen putten.

Een van de basisvragen, minister, is wat de netto-instroom is van kinderen en jongeren die hulp nodig hebben over de jaren heen. Wat is het effect van het feit dat we de leeftijdscategorieën hebben opgetrokken waarvoor men in aanmerking kan komen voor integrale jeugdhulp? Zijn er nu meer kinderen die hulp nodig hebben of zijn er meer kinderen die de weg vinden naar het soort hulp dat ze nodig hebben? Als we met alle cijfers die we nu verzamelen – en die ik zeker nuttig en interessant vind – op dat soort vragen geen antwoord kunnen geven, dan zijn we gewoon aan het registreren maar niet aan het leren. Als we een aantal parameters neutraliseren, zoals het meer bekendmaken van het aanbod van integrale jeugdhulp, zoals het optrekken van de leeftijdsgrenzen enzovoort, zien we dan ook nog een stijging van het aantal kinderen en jongeren dat die hulp nodig heeft? Dat is interessant, want dan kunnen we kijken hoe dat komt en of we daar een beleid op kunnen voeren. Minister, mijn vraag aan u is om vanuit die registratie te vertrekken om aan echte ‘intelligence gathering’ te doen.

Wanneer zullen we kunnen zien dat de extra investeringen in de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp een milderend effect hebben op het traject van de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp? Dat lijkt mij een superinteressante vraag om als beleid te stellen. Ik wil van u horen wat u daarvan verwacht. Verwacht u dat daarover in het volgende jaarverslag al iets te lezen zal zijn of zullen we het pas over twee of drie jaar kunnen zien?

Dan heb ik nog een vraag over dat befaamd aanzuigeffect. U hebt gezegd dat een nieuw aanbod nieuwe vraag creëert, en het ging dan specifiek over GES+, waar de plaatsen verdubbeld zijn over de vorige legislatuur heen. Waar zaten de jongeren die vandaag een aanvraag doen voor GES+ omdat er extra aanbod is, dan vroeger? Zitten er buiten die 140 plaatsen dan nog jongeren in een ander aanbod dat eigenlijk minder geschikt is voor de aandoening die ze hebben?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Er is hier al heel wat gezegd. Ik wil specifiek ingaan op GES+. We kennen de problematiek. Het regeerakkoord voorziet ook in bijkomende plaatsen. Een belangrijke vraag die we ons zullen moeten stellen in de komende jaren is wat er gebeurt als jongeren 18 jaar worden of als ze 21 of 25 jaar worden als we de jeugdhulpverlening verlengen. Zullen ze nog intensief gevolgd worden zodra ze jongvolwassen zijn? Dat is immers zeer belangrijk om maximaal te voorkomen dat ze in de thuisloosheid of zelfs in de gevangenis terechtkomen. Daar moeten we in de komende jaren absoluut oog voor hebben.

Minister Wouter Beke: Collega's, ik denk dat we nog verschillende keren over deze problematiek zullen samenzitten. Wat leren deze cijfers? Tonen deze cijfers aan dat de problematiek sterker geworden is dan wel zichtbaarder? Dat is eigenlijk de essentie van de vraag. Op basis van het jaarverslag kan ik daar niet op antwoorden. Misschien spelen beide wel een rol. Een aantal problematieken is zichtbaarder geworden en door maatschappelijke omstandigheden en evoluties zijn bepaalde problematieken sterker aanwezig dan vroeger het geval was. Het zou kunnen dat beide het geval zijn, maar op basis van het jaarverslag kan ik niet zeggen dat dit specifiek toewijsbaar is.

Wat gebeurt er nadien wat de GES+ betreft? Zij komen in het circuit terecht van mensen met een beperking en zouden daar hun weg in moeten kunnen vinden. Dat is een van de elementen die zorgen voor een toenemende vraag.

Een van de vragen is ook hoe we in de toekomst naar die zorgcontinuïteit kunnen gaan. Dat wordt een gigantische uitdaging.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de toegang tot kinderopvang voor pleegkinderen – 360 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Het decreet van 20 april 2012 betreffende de opvang van baby's en peuters bepaalt op welke manier kinderopvanginitiatieven de plaatsen moeten toewijzen. Het subsidiebesluit van 22 november 2013 gaat hier verder op in. Zo moet elke organisator die een subsidie voor inkomenstarief, trap 2, of een plussubsidie, trap 3, ontvangt, in het opnamebeleid voorrang geven aan bepaalde gezinnen. Dat betekent dat bij de keuze tussen meerdere opvangvragen de organisator eerst moet ingaan op de vraag die behoort tot een voorrangsgroep. Absolute voorrang moet worden gegeven aan wie kinderopvang nodig heeft om werk te zoeken, om werk te houden of om een beroepsgerichte opleiding te volgen. Voor de overige voorrangsgroepen – alleenstaanden, gezinnen met een laag inkomen, pleegkinderen en broers en zussen – bestaat geen rangorde.

Daarnaast moet de organisator ervoor zorgen dat er voor trap 2 minstens 20 procent en voor trap 3 minstens 30 procent kinderen aanwezig zijn die voldoen aan minstens twee van de kenmerken, namelijk opvang nodig in het kader van een werksituatie, alleenstaanden, gezinnen met een laag inkomen, kwetsbare gezinnen of pleegkinderen.

Met het decreet Pleegzorg van 29 juni 2012 kozen we resoluut voor pleegzorg als eerste te overwegen optie wanneer een kind niet bij de ouders kan opgroeien. Omdat de kosten voor kinderopvang pleegouders niet zouden tegenhouden om ook de allerkleinste kinderen in pleegzorg op te vangen, namen we uitdrukkelijk op in het decreet dat voor pleegouders wier pleegkind naar de kinderopvang gaat, altijd het laagste tarief kinderopvang geldt. Uit de bevraging die we in aanloop naar de conceptnota en het decreet hebben gedaan, bleek immers dat dit vaak een hinderpaal was voor gezinnen om de allerjongste kinderen op te nemen in de pleegzorg. Met die maatregel wilden we daar iets aan doen.

Op 31 december 2018 waren er 799 attesten inkomenstarief voor een pleegkind, aanzienlijk meer dan het jaar voordien, toen er 593 attesten waren. Zo blijkt uit eerdere schriftelijke vragen die ik over dit thema heb gesteld.

Met deze maatregel wordt een daadwerkelijke ondersteuning geboden aan pleegouders in de opvang van de allerkleinsten. Om de maatregel ten volle te laten renderen, is het natuurlijk nodig dat pleegouders ook toegang hebben tot die kinderopvang. Tijdens het herfstreces heeft in dit huis een grote dialoogdag plaatsgevonden van Pleegzorg Vlaanderen. Daarin kwamen een aantal elementen naar voren die ook tijdens andere dialoogdagen waren aangegeven. Een daarvan was dat het soms moeilijk is om toegang te krijgen tot de kinderopvang. Minister, ik link dit ook een beetje aan wat u daarnet hebt gezegd in antwoord op de vorige vraag, namelijk de blijvende groei van pleegzorg maar vooral de netwerkpleegzorg.

Er waren getuigenissen van mensen die in hun familie opeens de vraag krijgen om een kind in pleegzorg bij hen thuis op te nemen. Zij zijn daar wel toe bereid, maar worden dan geconfronteerd met bijvoorbeeld de vraag in welke kinderopvang zij terechtkunnen voor dat kind. Vaak is die opvang nodig op heel korte termijn. Als die hoogdringend is, doet het probleem zich heel duidelijk voor, ook wanneer het pleeggezin ver van de kinderopvang woont waar het kindje al werd opgevangen. Zeker netwerkpleeggezinnen zijn daar vaak niet op voorbereid.

Minister, bent u ervan op de hoogte dat de toegang tot de voorschoolse kinderopvang een probleem kan zijn voor pleeggezinnen? Op welke manier is de voorrangsgroep pleegkinderen vertegenwoordigd in de voorrangsgroepen zoals opgenomen in het decreet? Op welke manier kan de toegang van deze doelgroep tot de kinderopvang met inkomenstarief beter worden gegarandeerd?

Hebt u zicht op hoe de sector omgaat met de toepassing van de voorrangsregels voor de verschillende doelgroepen? Welke voorrangsgroepen zijn doorgaans het meest vertegenwoordigd bij de invulling van de 20 procentregel – trap 2 – of 30 procentregel – trap 3?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Zoals u zelf aangeeft, bestaan er inderdaad voorrangsregels voor de kinderopvang met een subsidie voor het inkomenstarief. Men is verplicht om bij voorrang toegang te geven aan bepaalde gezinnen of kinderen, waaronder pleegkinderen die kinderopvang nodig hebben. Dit is echter geen absolute voorrang voor elke groep afzonderlijk, dus ook pleegkinderen hebben geen expliciete voorrang op andere doelgroepen uit de voorrangsregels.

Dit maakt dat wanneer er al voldoende kinderen vanuit de voorrangsgroepen opgevangen worden – in dit geval is dat 20 procent bij trap 2 – en er geen plaats meer vrij is in de kinderopvang, men voor pleegkinderen soms niet onmiddellijk een plaats heeft in de kinderopvang. De mogelijkheid tot snelle toegang voor pleegkinderen hangt dus af van de beschikbaarheid van de opvangplaatsen én van de mate waarin ook voor andere voorrangsgroepen aanvragen binnenkomen.

Als we kijken naar de registratie rond de voorrangsgroepen voor 2018, dan zijn er binnen deze voorrangsgroepen 675 pleegkinderen. Dit is 1,3 procent van het totaal aantal kinderen uit voorrangsgroepen. Dit gaat in stijgende lijn sinds de opstart van het decreet in 2014.

Kind en Gezin maakt organisatoren van kinderopvang bewust van het belang van een doordacht opnamebeleid en zet hen ertoe aan om goed te monitoren en indien nodig bij te sturen. Daarbij komt ook dat we van de lokale kinderopvang verwachten dat zij opvangvragen correct registreren en opvolgen met specifieke aandacht voor onder meer opvangvragen van gezinnen uit voorrangsgroepen, en dus ook voor pleegkinderen.

Daarnaast blijven we verder inzetten op een uitbreiding van het aanbod. We zullen hiervoor tijdens deze legislatuur ook bijkomende middelen inzetten. Bijkomende capaciteit is in bepaalde regio's zeker nodig om die toegankelijkheid voor pleegkinderen beter te kunnen realiseren.

In het voorjaar van 2019 zijn ook de eerste dringende opvangplaatsen toegekend. Kinderen die plots in een pleeggezin terechtkomen, en daardoor plots opvang nodig hebben, kunnen gecatalogeerd worden onder 'acute crisissituatie in het gezin', waardoor ze dus ook een beroep kunnen doen op deze dringende opvangplaatsen.

In 2017 kwam 28,2 procent van de opgevangen kinderen in locaties terecht waar ouders betalen volgens inkomenstarief uit een specifieke voorrangsgroep. In 2018

ligt het totaal gemiddelde hoger, namelijk op 30,3 procent. 73,2 procent van de subsidiegroepen met een subsidie voor inkomenstarief trap 2 bereikte in 2018 minstens 20 procent kinderen uit die voorrangsgroepen. Dit aantal is hoger dan het aantal dat in 2017 de norm haalde, namelijk 69 procent. Voor 2018 ligt dit in de gezinsopvang hoger, namelijk op 75,8 procent.

Om tot een voorrangsgroep te behoren, moet men voldoen aan minstens twee kenmerken. Het is duidelijk dat binnen de voorrangsgroepen de absolute voorrangsregel voor opvang van kinderen vanwege werk en/of opleiding het zwaarst doorweegt. 92,3 procent van de opgevangen kinderen uit de voorrangsgroepen komt uit deze categorie. 76,3 procent van de kinderen uit de voorrangsgroepen behoort ook tot een gezin met een laag inkomen en 33 procent is een kind van een alleenstaande ouder.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Als we pleegzorg verder naar voren willen schuiven – wat we al een aantal jaren doen – als eerste optie wanneer een kind niet thuis kan opgroeien, dan moeten we er natuurlijk voor zorgen dat er voldoende faciliteiten zijn voor mensen die als pleegzorger voor dat kind willen zorgen. We hebben heel grote inspanningen gedaan, en die renderen ook. Ik denk dan aan het toepassen van het automatisch laagste tarief kinderopvang, waar voordien het tarief kinderopvang werd berekend op basis van het inkomen van de pleegzorgers. Ze moesten dan vaak de hoogste tarieven betalen. Ik denk ook aan de automatische toekenning van school- en studietoelagen. Natuurlijk moet dan ook wel de toegang worden gegarandeerd. Ik begrijp heel goed dat de voorrangsgroepen in algemeenheid zijn bepaald in het decreet en dat niet aan een van die groepen absolute voorrang wordt toegekend.

Minister, ik zou u toch willen vragen – het is goed dat het al gebeurt – om vanuit het agentschap Opgroeien verder in te zetten op de bewustmaking van de kinderopvanginitiatieven met betrekking tot de thematiek. Het zou heel erg zijn wanneer er echt een dringende nood en een crisissituatie is waarbij een kind terecht zou kunnen in een pleeggezin – in of buiten het netwerk –, dat dit de reden zou zijn waarom het kind in een residentiële voorziening moet worden opgevangen. In die zin kunnen de dringende opvangplaatsen een deel van de oplossing zijn. Mijn belangrijkste doelstelling van vandaag is om aandacht te vragen voor de thematiek, zowel bij het agentschap als bij de kinderopvanginitiatieven, want het is een alsmäär belangrijkere doelgroep.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): De opvangvoorrang die we voor pleegkinderen hebben ingeschreven in het decreet, mag uiteraard geen lege doos zijn. We hebben het in de vorige vraag gehad over het feit dat pleegzorg met 8 procent is gestegen, wat op zich heel positief is. Ik heb nog eens naar de cijfers gekeken op de wachtlijst van pleegkinderen die zelfs na de stijging nog altijd geen pleeggezin vinden. Vorig jaar ging dat toch over 844 kinderen die op het moment van de registratie aan het wachten waren op een pleeggezin.

Zoals mevrouw Schryvers al zei, kan het niet zijn dat zo'n kind geen pleeggezin vindt omdat pleegouders die wel bereid zijn tot opname geen plek vinden in de kinderopvang. Dat mag absoluut geen lege doos zijn. In de percentages die de minister heeft genoemd komt pleegzorg eigenlijk niet prominent naar voren en ik maak me daar zorgen over.

Minister, het is misschien niet dé oplossing voor alles, maar wel een kleine. Komen pleegkinderen automatisch in aanmerking voor trap 3, waar men 10 procent kinderen uit kwetsbare gezinnen moet opvangen? Als dat niet het geval is, kan dit

dan worden opengesteld zodat we daar toch ook al een klein extra kanaal voor pleegkinderen invoeren?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Ik begrijp zeker en vast de bekommernis. We hebben pleegouders in de kinderopvang het laagste tarief gegeven om net de pleegzorg voldoende aantrekkelijk te maken en de financiële barrières weg te werken. Anderzijds ben ik wel wat terughoudend voor het bepalen van te veel voorrangsgroepen, want dit betekent dan weer dat andere ouders een stapje achteruit moeten zetten. Ik ben ook terughoudend voor het formuleren van een percentage zoals we dat doen voor andere voorrangsgroepen. Voor organisatoren is het zeer moeilijk om hiervoor plaatsen vrij te houden. Dat zou zeer inefficiënt zijn en het halen van de wettelijke bezettingsgraad zou gehypothekeerd kunnen worden.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, zoals de minister daarnet zei, gaat het inderdaad ook over beschikbaarheid. Ik verwijs naar het debat naar aanleiding van een vraag om uitleg tijdens de vorige commissievergadering. Als er extra plaatsen komen, ontstaat er natuurlijk meer plaats voor iedereen, ook voor pleegzorg.

Minister, in het regeerakkoord staan er in dat verband twee zaken. Een, we proberen om meer kinderopvang te organiseren. Twee, we proberen er maximaal voor te zorgen dat we de plaatsen die we hebben, ook kunnen gebruiken. Collega's, we moeten gaan voor een combinatie. Maar de eerste doelstelling – een belangrijke doelstelling, die ook is opgenomen in het regeerakkoord – is dat we maximaal moeten zorgen voor voldoende beschikbare kinderopvang. Iedereen die kinderopvang wil doen ... Ik verwijs naar het debat over de eigen kinderen. We moeten zo veel mogelijk plaatsen hebben. En dan hebben we ook meer kans om meer mensen een plaats te geven.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: De drie invalshoeken en bekommernissen zijn waar. Een, de bekommernis van hoe we ervoor kunnen zorgen dat pleegkinderen toegang hebben, ook om de aantrekkelijkheid van pleegzorg in de toekomst te bewaren. Twee, hoe we voor een goed evenwicht kunnen zorgen zodat de andere ouders daar niet de dupe van worden. En drie, hoe we ervoor kunnen zorgen dat er in de toekomst een soort van uitbreidingsbeleid zal komen, en daar verder op kunnen inzetten.

De drie elementen zijn waar. Ik vermoed dat we daar in deze commissie nog op zullen terugkomen, op het ogenblik dat we een van de doelstellingen, namelijk het sterker voorrang geven aan ouders die werken, zonder de andere criteria weg te gommen, zullen implementeren.

Katrien Schryvers (CD&V): Ik heb mijn bekommernissen duidelijk aangegeven.

Mijnheer Parys, elke piste die we kunnen bekijken, vind ik het onderzoeken waard. Maar, als ik het mij goed herinner, zijn er toch maar weinig plaatsen in trap 3? *(Opmerkingen van Lorin Parys)*

We moeten ervoor zorgen dat de toegang verzekerd is, ongeacht waar het pleeggezin woont. Mogelijk is dat dan weer een barrière. Maar goed, dat is stof voor verder onderzoek. Ik dank u.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katja Verheyen aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de personeelsbezetting bij de crisisjeugdhulpverlening – 384 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Minister, de crisismeldpunten liggen mij, zoals u wel – of misschien ook niet – weet, heel na aan het hart. De voorbije jaren heb ik daar vele uren en dagen doorgebracht. Ik heb de werking zien veranderen, groeien, evolueren. Het is ook geen gewone nine-to-fivejob. Er worden jongeren in crisis aangemeld en daardoor moet die dienst altijd bereikbaar zijn. Er is dus 24 uur op 24, 7 dagen op 7 permanentie. In Limburg bijvoorbeeld wordt dat door een heel klein team gedragen.

Begin 2017 besloot voormalig minister van Welzijn Jo Vandeurzen om vanaf mei 2017 bijkomende middelen voor de crisismeldpunten te voorzien, waar ook extra dienstverlening tegenover stond. Het ging om extra middelen van tijdelijke aard en die tot op heden werden verlengd. Deze middelen worden vanaf 2020 recurrent gemaakt. Dat is alvast goed nieuws.

In de periode mei 2017-mei 2019 wordt er bijkomend én in samenspraak met een technische werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de administratie, de crisismeldpunten en de CAW-directies (centra algemeen welzijnswerk) een berekening gemaakt van de grootte van het basisteam. Dat basisteam is nodig is om, ongeacht het aantal aanmeldingen, een meldpuntwerking te kunnen garanderen.

Het resultaat van de technische werkgroep werd ingeschreven in het wijzigingsbesluit op het ministerieel besluit van 24 februari 2014 met betrekking tot de crisisjeugdhulpverlening in de integrale jeugdhulp, wat betreft het bepalen van een norm voor de personeelsbezetting. Dat wijzigingsbesluit werd midden mei 2019 aan de verschillende crisismeldpunten gecommuniceerd en treedt in werking op 1 januari 2020. Voor veel crisismeldpunten komt dit, naast de eerdere tijdelijke extra toekenningen uit 2017, neer op extra personeel.

Op 17 oktober ondervroeg ik de minister hier reeds schriftelijk over. Op basis van dat antwoord en gelet op de snel naderende datum van inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit, had ik dan ook graag een aantal vragen gesteld.

Minister, welke timing stelt u voorop om duidelijkheid te scheppen over de financiering van de nieuwe VTE's? Is de startdatum van 1 januari 2020 nog altijd haalbaar? Zo niet, wat zijn hiervoor de redenen?

Worden er bijkomende voorwaarden en modaliteiten gekoppeld aan het wijzigingsbesluit van mei 2019? Zo ja, wanneer worden deze naar de crisismeldpunten gecommuniceerd?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Het klopt dat er tijdelijke middelen werden toegekend vanaf 1 mei 2017 aan de crisismeldpunten. Een eerste belangrijke stap die is gezet, is dat de middelen telkens verlengd werden en dat ze vanaf 2020 recurrent worden gemaakt.

De verdeling van de middelen voor de jeugdhulp waarin wordt voorzien tijdens deze legislatuur, 60 miljoen euro, wordt momenteel nog bekeken. De bestaande verdeling van de meldpunten volgens het wijzigingsbesluit zal binnen dit kader worden besproken. Dat is iets voor de komende weken.

Een belangrijke voorwaarde voor de realisatie van de maatregelen is dat dit gebeurt binnen de beschikbare begrotingskredieten. Een andere modaliteit die is ingeschreven, is dat de norm wordt herberekend indien het aantal aanmeldingen met meer dan 20 procent toeneemt in vergelijking met het vorige kalenderjaar. Deze oefening zal jaarlijks gemaakt worden en daarbij wordt bekeken of de norm moet worden bijgestuurd. De crisismeldpunten zijn hiervan op de hoogte.

Katja Verheyen (N-VA): Ik hoor u zeggen dat de middelen van 2017 recurrent worden gemaakt, wat we ook al wisten en wat ook wel goed nieuws is, maar ik hoor nog altijd geen bevestiging van de middelen die minister Vandeuren midden mei had toegekend en die vanaf 1 januari in werking treden. Dat zijn nog andere extra middelen waar u niets over zegt. Is dat iets wat u nog zult bekijken en wat nog niet zeker is of waar u nog op terug zult komen? Dat is me nog altijd niet duidelijk.

De crisismeldpunten in heel Vlaanderen wachten nog altijd op bevestiging wanneer zij die extra middelen kunnen inschrijven zodat er extra personeel kan komen vanaf 1 januari 2020. Hebt u daar duidelijkheid over?

Minister Wouter Beke: Mijn voorganger heeft dat toen met eenmalige middelen gefinancierd. Wij zullen nagaan op welke manier we daarvoor middelen bijeen kunnen krijgen.

Katja Verheyen (N-VA): Maar het is dus niet zeker dat er vanaf 1 januari extra middelen komen? Of begrijp ik het verkeerd?

Minister Wouter Beke: Zoals ik al zei, moeten we die 60 miljoen euro nog affecteren, heel doelgericht. We zullen in dat kader bekijken of we van die middelen gebruik kunnen maken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de strijd tegen feminicide – 413 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Het onderwerp van mijn vraag is spijtig genoeg heel actueel naar aanleiding van een moord, een overlijden. Ik wil een aantal vragen stellen over het gegeven dat een man en vrouw niet goed met elkaar opschieten wat uiteindelijk kan leiden tot heel erge agressie en geweld en in het ergste geval tot moord. Minister, zult u in uw beleid voldoende aandacht schenken aan dat fenomeen waarvoor de nieuwe term 'feminicide' wordt gebruikt? Ik heb in uw beleidsnota gekeken en daar is de formulering heel algemeen en dus zeker niet specifiek.

Ik besef ook wel dat dit een aangelegenheid is die op het randje ligt tussen de Vlaamse en federale bevoegdheden. Meestal is in dergelijke gevallen het verwijt dat er al voldoende preventie en welzijn was ingeschakeld en dat de politie al een aantal keren was opgeroepen. In sommige gevallen kwam ook het parket tussen of was er zelfs een huisverbod van toepassing. Maar toch blijven die zaken gebeuren en neemt het aantal feiten zelfs toe.

Deelt u de bezorgdheid over dit zorgwekkende fenomeen? Zo ja, dan moeten we daar als overheid ook meer aandacht aan besteden. Wat gaat de Vlaamse overheid daar vanuit de bevoegdheid Welzijn aan doen?

Beaamt u in datzelfde licht dat de idee dat mannen zich superieur aan vrouwen voelen, en vrouwen eenmaal in een relatie een soort eigendom van de man worden, bijzonder problematisch is? Zijn hierover gegevens voor Vlaanderen beschikbaar?

Welke mogelijkheden ziet u binnen de Vlaamse bevoegdheden om feminicides te voorkomen, en welke initiatieven kunnen we nemen om de gelijkheid tussen man en vrouw op dat specifieke terrein breder ingang te laten vinden?

Een van de oplossingen zou natuurlijk zijn om de Family Justice Centers (FJC's) uit te breiden. U kent die ongetwijfeld goed, want naast Antwerpen, is Limburg een van voorlopers op dat vlak. Kunnen zij daarin een rol spelen? Lijkt een versterking van de FJC's u aangewezen en hebt u ter zake plannen?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: In eerste instantie wil ik benadrukken dat de recente gevallen van intrafamiliaal en partnergeweld schokkend en zorgwekkend zijn. Het is vanzelfsprekend niet de bedoeling om in deze commissie in te gaan op de specifieke casussen, maar ik wil wel mijn medeleven uitdrukken aan de betrokken slachtoffers en hun familieleden.

Als Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding deel ik samen met andere bevoegde ministers de bezorgdheid rond fenomenen van intrafamiliaal geweld, partnergeweld, feminicide en toxic masculinity. Dergelijke vormen van geweld zijn dermate verontrustend dat we er als overheid gerichte aandacht aan moeten besteden. De overheid moet mijns inziens op alle bestuursniveaus alert zijn en gericht bijdragen aan een aanpak vanuit de verschillende bevoegdheden.

Ik heb geen weet van een uitgebreide studie die dit in kaart brengt. Het lijkt me wel belangrijk dit fenomeen te onderzoeken en te bestuderen, zodat we gerichte maatregelen op het vlak van hulp- en dienstverlening kunnen inzetten en de cruciale samenwerkingspartners uit andere beleidsdomeinen kunnen identificeren. Daarbij is het interessant om een zicht te krijgen op de werkzame buitenlandse praktijken.

De voortzetting van de prioritaire aanpak van intrafamiliaal geweld is uitdrukkelijk opgenomen in het Vlaams regeerakkoord. Er is bijzondere aandacht voor een Vlaamse bijdrage aan de nieuwe kadernota Integrale Veiligheid (KIV), die mijn collega, minister Zuhail Demir, voor Vlaanderen zal coördineren. Bijzondere aandacht wordt ook besteed aan het nationaal actieplan gendergerelateerd geweld en aan de uitvoering van de resolutie van het Vlaams Parlement van 4 juli 2018.

We kiezen voor een integrale aanpak, die vertrekt vanuit de noden van het slachtoffer. De acties zullen worden afgestemd op de federale inspanningen zodat ze voldoende kunnen kaderen in de bredere veiligheidsketen.

In de vorige legislatuur werd reeds sterk ingezet op het uitrollen van een ketenaanpak rond intrafamiliaal geweld en kindermishandeling in Vlaanderen. Die werd intussen in elke regio opgestart. In bepaalde regio's is dit samenwerkingsverband verder ontwikkeld en werkt een multidisciplinair team samen onder één dak om intrafamiliaal geweld aan te pakken vanuit een Family Justice Center. Minister Demir zal verder het voortouw nemen in de uitbouw van de ketenaanpak intrafamiliaal geweld en de ontwikkeling van FJC's.

Vanuit mijn bevoegdheden zal ik nagaan hoe we verder kunnen bijdragen aan een intersectorale aanpak van intrafamiliaal geweld. Geweld in al zijn vormen is en blijft een omvangrijk maatschappelijk probleem. Vanuit de hulpverlening investeren

verschillende diensten en organisaties hier heel wat tijd en energie in. Ze hebben een eigen aanpak en regulier aanbod ontwikkeld. Denk maar aan de werkingen binnen de centra algemeen welzijnswerk (CAW's), die begeleiding bieden aan slachtoffers en daders van intrafamiliaal geweld, zowel op ambulant als residentieel vlak met vluchthuizen, maar ook de 1712-werking, hulpverlening door de centra voor geestelijke gezondheidszorg (cgg's), voorzieningen in de jeugdhulp enzovoort. Maar we moeten met z'n allen vaststellen dat dit soms niet volstaat. Te veel kinderen en volwassenen blijven in situaties van geweld leven. We missen nog bepaalde signalen, en het lukt niet altijd om geweld te voorkomen of de hardnekkige patronen ervan duurzaam te doorbreken.

Intersectorale afstemming en samenwerking blijven kritische succesfactoren, want de complexiteit in veel dossiers en de verwevenheid met problemen op verschillende levensdomeinen maakt het zowel voor professionals als voor de betrokkenen zelf moeilijk om soms de juiste weg te vinden. De afgelopen jaren zijn er op dat vlak gelukkig al heel wat positieve stappen gezet in alle Vlaamse regio's, maar hierin moet verder worden geïnvesteerd.

Wat uw laatste vraag betreft, is het aan minister Demir bevoegd voor de uitbouw van de ketenaanpak intrafamiliaal geweld en de ontwikkeling van de Family Justice Centers, om daarin initiatieven te nemen. Ik stel voor dat u die vraag dan ook aan haar stelt.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Het is vooral belangrijk dat er goede samenwerking is tussen politie, Welzijn en Justitie. Dat is de sleutel om te komen tot een betere risico-inschatting. Daar kunnen de Family Justice Centers zeker en vast een belangrijke rol in spelen. We kunnen niet alle gevallen vermijden en dat zal ook nooit kunnen, maar we kunnen het aantal wel drastisch verminderen als we alle elementen samenbrengen en kijken hoe hoog het risico is.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Er is al veel gezegd dat zeer pertinent is, zoals de ketenaanpak en het uitbouwen van de Family Justice Centers. Ook het stalkingalarm kan effectief een rol spelen. Ik hoop inderdaad op een goede samenwerking tussen minister Beke en minister Demir om ervoor te zorgen dat we wat we de afgelopen dagen in de pers opgelijst hebben gezien, in de toekomst niet meer hoeven te lezen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de multidisciplinaire zorgcentra voor opvang na seksueel geweld – 397 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, collega's, eind 2015 kondigde toenmalig federaal staatssecretaris voor Gelijke Kansen, onze collega Elke Sleurs, haar ambitie aan tot het oprichten van multidisciplinaire centra voor de opvang van slachtoffers van seksueel geweld.

Dat daar nood aan is, bewijzen de cijfers. Gemiddeld zijn er in ons land dagelijks meer dan acht aangiften van verkrachting. Slachtoffers hebben nood aan hulp op zowel medisch, psychologisch, sociaal als juridisch vlak. Vaak moeten ze die hulp op eigen houtje gaan zoeken en moeten ze hun verhaal telkens opnieuw doen. Het is dan ook een goede zaak dat een zorgcentrum na seksueel geweld permanent open is en verschillende vormen van ondersteuning biedt op één locatie.

Sinds 1 november 2017 zijn er drie zorgcentra operationeel, in Brussel, Gent en Luik. Het ging om een proefproject waarvoor financiering was voorzien tot eind 2019. Nadien is er, onder meer door de toenmalig bevoegde minister Kris Peeters gesteld dat de nodige financiering om het voortbestaan van de drie centra te garanderen en om drie bijkomende centra op te starten, namelijk in Antwerpen, Leuven en Charleroi, zou worden gegarandeerd.

In antwoord op een mondelinge vraag van 11 oktober 2016 zei de toenmalige minister dat een begeleidingscomité de proefprojecten zal opvolgen. De minister benadrukte ook verscheidene keren dat de centra zouden moeten aansluiten bij het ruimer beleid van Vlaanderen in het kader van een geïntegreerde slachtofferzorg en ketenaanpak.

In antwoord op mijn schriftelijke vraag van 20 april 2017 stelde de toenmalige minister dat er niet wordt voorzien in een samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de Vlaamse Gemeenschap, maar dat er wel verwijzers- en samenwerkingsafspraken zijn op lokaal niveau.

In antwoord op een andere schriftelijke vraag, namelijk van 20 november 2017, zei de minister dat, met het oog op de uitrol van nieuwe zorgcentra, het de bedoeling zou zijn om het begeleidingscomité uit te breiden met vertegenwoordigers van de deelstaten om na te gaan of een geformaliseerde samenwerking met de gemeenschappen wenselijk is. Het is immers de bedoeling, aldus de minister, dat er een goede samenwerking en doorverwijzing ontstaat tussen de zorgcentra na seksueel geweld en 1712 en dat slachtoffers ook goed doorverwezen worden naar de bestaande diensten die onder de bevoegdheid van de deelstaten vallen, zoals onder meer de justitiehuisen.

In het Vlaamse regeerakkoord lezen we het volgende: "De minister bevoegd voor Welzijn bouwt een laagdrempelig aanbod uit voor slachtoffers van seksueel geweld. We kiezen voor een integrale aanpak die vertrekt vanuit de noden van het slachtoffer in elke fase. De acties worden nauw afgestemd met de federale inspanningen, opdat ze de veiligheidsketen mee sluiten."

Minister, op welke manier wordt de samenwerking en doorverwijzing tussen de zorgcentra na seksueel geweld en 1712 gestalte gegeven? Welke afspraken werden er met betrekking tot de doorverwijzing gemaakt? Is er al meer duidelijkheid over de manier waarop de samenwerking met de gemeenschappen vorm zal krijgen? Is Vlaanderen ondertussen ook mee vertegenwoordigd in het begeleidingscomité? Hebt u zicht op de stand van zaken met betrekking tot de opstart van de drie bijkomende multidisciplinaire centra voor slachtoffers van seksueel geweld? Op welke manier wordt Vlaanderen hierbij betrokken? Op welke manier wordt vanuit Vlaanderen mee bekendheid gegeven aan de zorgcentra na seksueel geweld?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, Vlaanderen wordt vertegenwoordigd in de nationale stuurgroep van de zorgcentra na seksueel geweld door het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. In deze stuurgroep wordt een stand van zaken opgemaakt en worden beleidsmatige ontwikkelingen en onderzoeksbevindingen toegelicht.

Op de laatste stuurgroep van 30 september 2019 werd beslist om een specifieke werkgroep met de deelstaten te installeren met het oog op een betere samenwerking met de zorgcentra. Die werkgroep zal punten behandelen die behoren tot de bevoegdheid van de deelstaten, met name het verder uitwerken van de doorverwijzing vanuit de zorgcentra naar organisaties op het deelstatelijke niveau, alsook de toeleiding van deze organisaties naar de zorgcentra.

In Vlaanderen gaat het dan concreet om het uitbouwen van een samenwerking met de hulplijn 1712, vertrouwenscentra kindermishandeling, centra algemeen welzijnswerk, centra voor geestelijke gezondheidszorg, slachtofferonthaal van de justitiehuizen, ketenaanpak bij intrafamiliaal geweld enzovoort.

Via de stuurgroep van de zorgcentra na seksueel geweld zijn we op de hoogte van de plannen van de federale overheid om het werkingsgebied en de infrastructuur van de bestaande zorgcentra uit te breiden en daarnaast bijkomende zorgcentra te ontwikkelen. De verschillende processtappen en bijhorende timing werden toegelicht op de stuurgroep van 30 september 2019.

Tot op heden stelde de federale overheid geen specifieke vraag om mee te werken aan de bekendmaking van de zorgcentra. In afwachting van de versterking en uitbreiding van de zorgcentra lijkt een brede bekendmakingscampagne momenteel niet aan de orde.

We bieden op onze website www.slachtofferzorg.be, waar we slachtoffers willen informeren en ondersteunen, een link naar de zorgcentra zodat slachtoffers van seksueel geweld die de website raadplegen, de weg naar de zorgcentra vinden. Wij nemen hierover contact op met de bevoegde federale minister om concrete afspraken te maken zodat wij binnen ons beleidsdomein het nodige kunnen doen om deze centra verder bekend te maken.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Slachtoffers van seksueel geweld hebben natuurlijk nood aan hulp op verschillende vlakken: medisch, psychologisch, sociaal en juridisch. We moeten ervoor zorgen dat die naadloos op elkaar aansluiten. We weten dat een aantal zaken onder de federale bevoegdheid en een aantal onder de Vlaamse bevoegdheid vallen. Voor slachtoffers is het echter belangrijk om zo snel mogelijk ergens terecht te kunnen en zo goed mogelijk te worden geholpen. Vandaar dat ik zeker het initiatief van die werkgroep wil ondersteunen.

Vorige week en ook deze week wordt vanuit Vrouw & Maatschappij ook actie gevoerd in het kader van de wittelintjesactie rond die zorgcentra. We stellen vast dat dit leeft bij de mensen en dat de nood om op een goede en snelle manier te worden geholpen, heel vaak naar voren komt tijdens gesprekken die daarover worden gevoerd. Dat betekent dat, zoals u terecht hebt gezegd, de afstemming van de zorgcentra op de hulpverlening in Vlaanderen van belang is maar ook dat de doorverwijzing vanuit hulpverleners die in contact komen met slachtoffers mogelijk is. Voor mensen die bij een dergelijk zorgcentrum terechtkomen, is de stap naar een formele klacht veel gemakkelijker. Er worden effectief veel meer klachten ingediend door mensen die daar terechtkunnen.

Ik begrijp dat u zegt dat er, zolang er maar drie zijn, omzichtig moet worden omgegaan met grootse informatiecampagnes. Ik hoop echt dat op federaal vlak die verdere uitrol er op korte termijn kan komen. Ik hoop ook dat iedereen, welke partij dan ook, de noodzaak erkent en in de toekomst verdere stappen in die richting wil zetten zodat er een intensieve samenwerking kan komen tussen Vlaanderen en de federale overheid. Op die manier kunnen slachtoffers zo goed mogelijk geholpen worden. Dat betekent dat zij worden toegeleid naar een dergelijk

centrum en dat er wordt gezorgd voor goede begeleiding, nazorg, aangifte enzovoort. Ik neem aan dat we dat hier in de toekomst nog verder kunnen bespreken.

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Ik dank mevrouw Schryvers om deze vraag te stellen en het onderwerp van de zorgcentra na seksueel geweld ter sprake te brengen, ook hier in het Vlaams Parlement. Dit is een federaal initiatief maar het is belangrijk om dat ook, in de mate van het mogelijke, op Vlaams niveau uit te rollen. De andere bevoegdheid, de Family Justice Centers, is wel een Vlaamse bevoegdheid.

Ik ben tevreden te horen dat er een werkgroep is opgericht en dat we aanwezig zijn in de stuurgroep. Op dat vlak kan de Vlaamse insteek en de opvolging gebeuren.

Verder hoop ik dat de samenwerking nog kan worden versterkt. Daarbij moeten we ervoor zorgen dat er geen overlappingen zijn en dat de ketenaanpak die we gebruiken in Family Justice Centers, kan worden gebruikt in de zorgcentra na seksueel geweld.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Ik ben het daar helemaal mee eens. Ik denk dat de problematiek dermate ernstig is dat we alle krachten moeten proberen te bundelen. Een goed overleg met minister Demir, maar ook met de federale collega's, is aan de orde – dan heb ik het over minister Muylle, maar ook over minister De Block, want er is door de terugbetalingselementen ook een luik Volksgezondheid aan verbonden –, zodat we daar samen onze schouders onder kunnen zetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.